

Den færøske økonomi

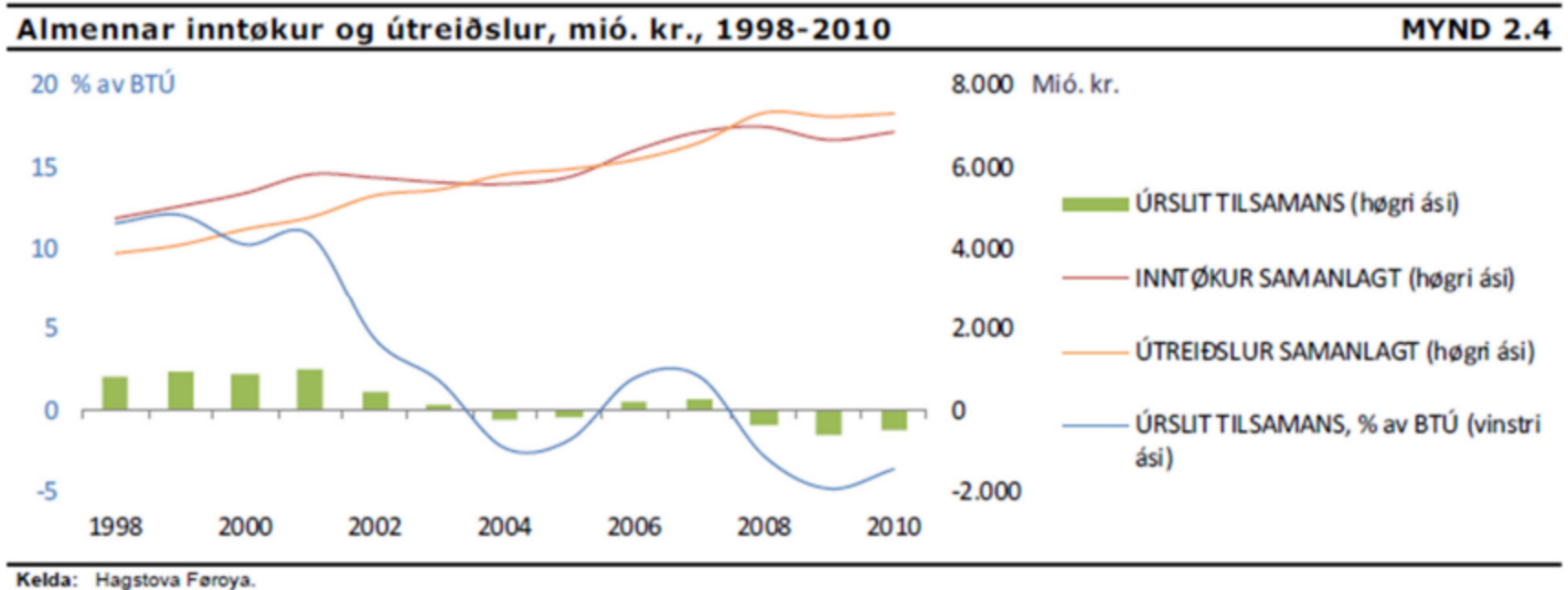
Færøudvalget 23. maj 2012

Økonomien truet på 3 fronter

1. Underskud på de offentlige finanser
2. Lav økonomisk vækst
3. Netto fraflytning

1. Underskud på de offentlige finanser

- Det økonomiske råd påviste i 2009 at en del af det offentlige underskud var strukturelt

- Der mangler stadig en langsigtet politisk plan for hvordan der skabes vækst i økonomien og det offentlige underskud fås under kontrol

1. Underskud på de offentlige finanser

- Politiske tiltag på udgiftssiden
 1. Plæneklippermetoden bruges minimalt
 2. Reformen indenfor helse-, skole- og pensionsområdet
 3. Der mangler en politisk stillingtagen til det offentlige færøske serviceniveau

1. Underskud på de offentlige finanser

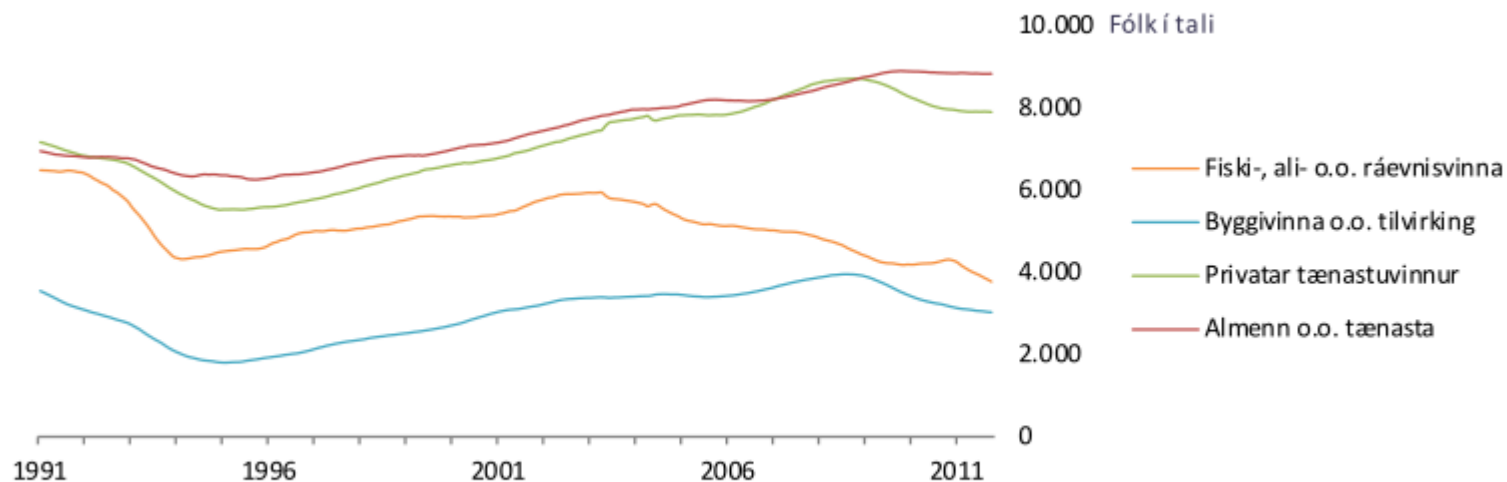
- Politiske tiltag på indtægtssiden
 1. Fladskat
 2. Beskatning af pensioner ved indbetaling
 3. Afgift på fiskerettigheder (tilfeingisgjald)

2. Lav økonomisk vækst

- Lønmodtagere i hovederhverv

Løntakarar í høvuðsvinnugeirum, jan-1991 til okt-2011

MYND 2.3

Viðm.: Tølini vísa 12 mánaðar miðal. Ein orsök til minkandi talið av løntakarum er, at fleiri føroyingar arbeiða í grannalondunum

Kelda: Hagstova Føroya.

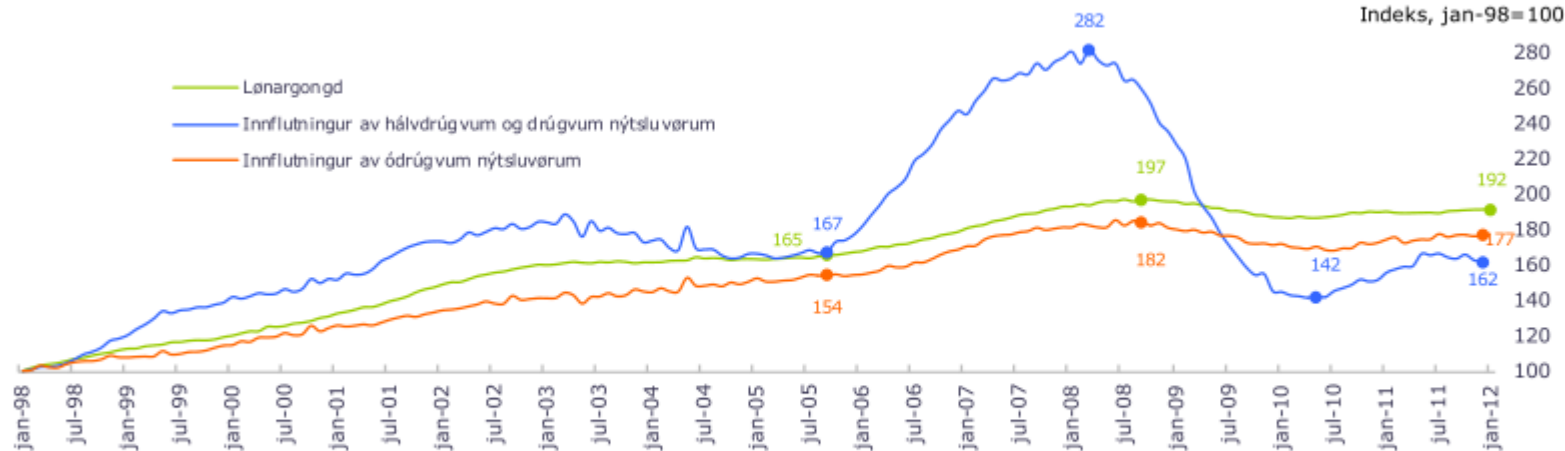
2. Lav økonomisk vækst

- Privatforbrug

Lønarinntøka og útvaldar nýtslurvørur hjá húsarhaldum, jan-98 til jan-12

MYND 3.16

Indeks, jan-98=100

Kelda: Hagstova Føroya.

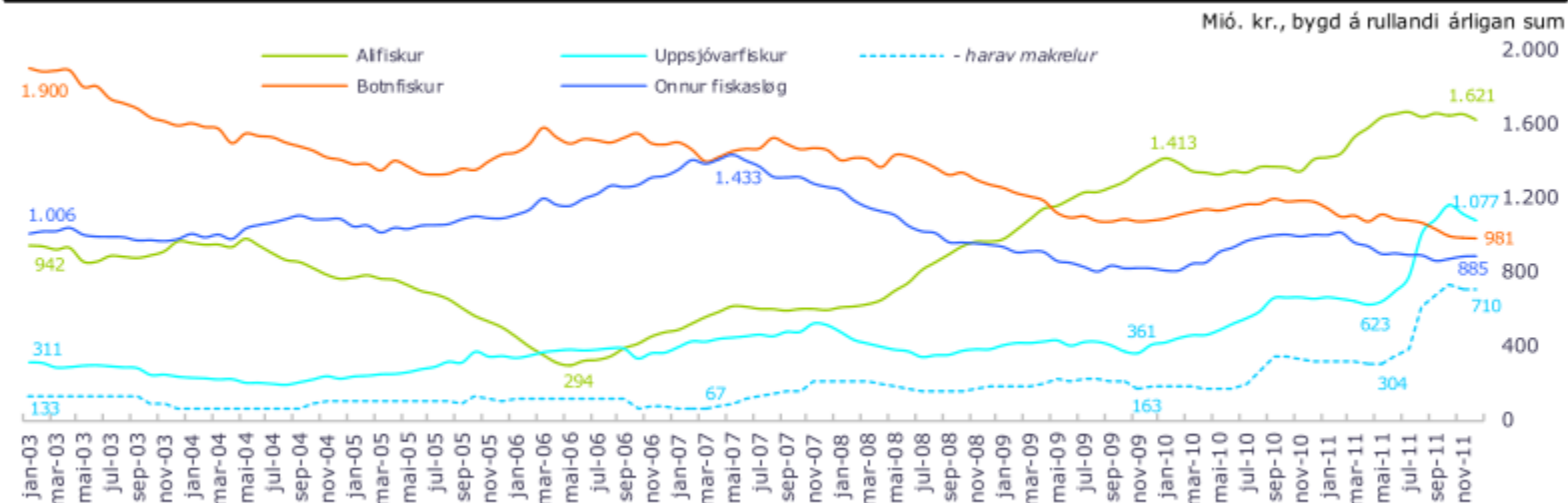
- Nødvendigt med langtidsplaner med bred politisk opbakning

2. Lav økonomisk vækst

- Værdi af vareeksport

Útflutningsvirði av fiskavørum, virði, jan-03 til des-11

MYND 3.6

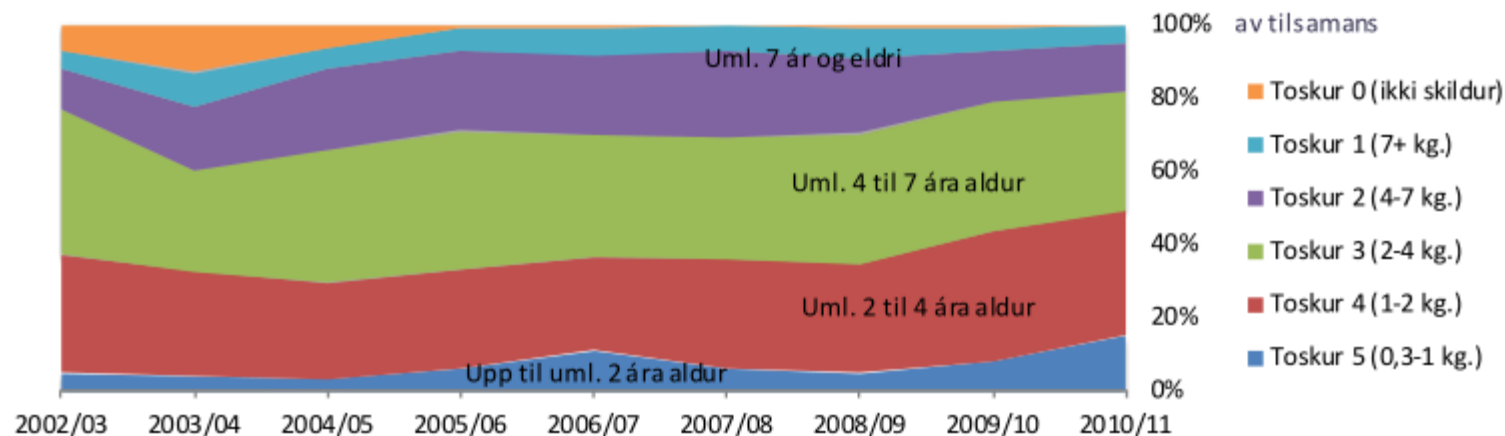
Kelda: Hagstova Føroya.

2. Lav økonomisk vækst

- Fiskefangst

Avreiddur toskur býttur á stöddir eftir nøgd, 1. maí - 30. apríl 2002 - 2011

MYND 2.7

Viðm.: Töluni fyri stödd og aldur byggja á miðalvektir í veiðini fyri 2-7 ára gamlan tosk í rundari vekt síðani 1961. Vanliga verður sagt, at toskur verður kynsbúgvinn um 2-4 ára aldur.

Kelda: Havstovan og Fiskidaganevndin, úr [9].

2. Lav økonomisk vækst

- Hvor skal væksten komme fra ?
 1. Det er i fiskeindustrien at de største vækstmuligheder er
 - Lav lønsomhed i dele af industrien
 - Kapaciteten er for stor
 - Gælden er for stor
 - Fangsten er ikke tilstrækkeligt organiseret

2. Lav økonomisk vækst

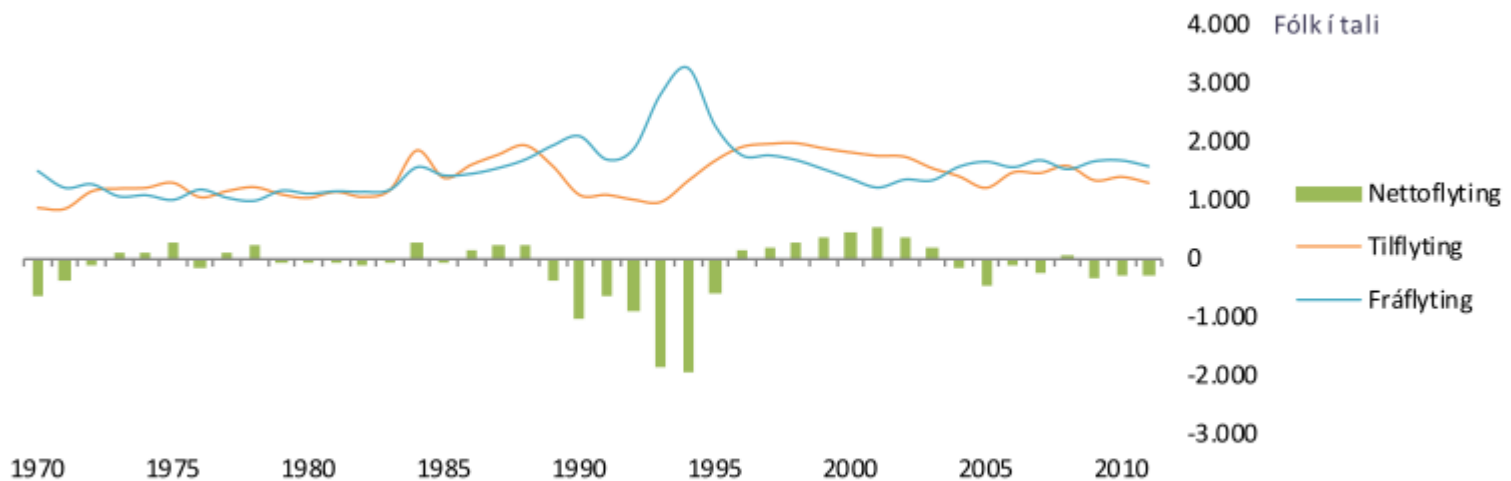
- Reformerne indenfor fiskeri må fortsætte
 1. Fiskeriregulering
 - Klart regelværk for reguleringen
 - Bedre styring af kapaciteten i industrien
 - Afgørelsen om antal fiskedage flyttes fra lagtinget
 2. Konkurrence / afgifter
 - Salg af fiskerettigheder eller
 - Afgifter baseret på unormal gevinst

3. Nettofráflytning

- Til- og fráflytning

Tilflyting, fráflyting og nettoflyting, 1970-2011

MYND 2.14

Viðm.: Töluni fyri 2011 eru metingar.

Kelda: Hagstova Føroya.

3. Nettofraflytning

- Mulighederne for tilbageflytning må forbedres
 1. Økonomisk vækst
 - skaber arbejdspladser
 2. Flexibilitet på boligmarkedet
 3. Investering i uddannelse og forskning

Bloktilskuddet

- Hvilken betydning har bloktilskudet ?
 1. Bloktilskudet i 2012 fastlagt til 624 mio.kr.
 2. Er det skadeligt for økonomien at få et sådant tilskud ?
 3. Kan Færøerne klare sig uden bloktilskudet ?